

Notitie raads werkgroep afval

1. Aanleiding

In de raadsvergadering van 9 november 2022 is een motie "Instellen raads werkgroep afval" aangenomen waarin de raad wordt opgeroepen een raads werkgroep afval in te stellen die proactief meedenkt, knelpunten signaleert en samen met het college eventuele verbetervoorstellen naar gemeenteraad en college kan brengen.

Aanleiding tot deze motie is het afvalbeleid van de gemeente Hengelo dat veelvuldig in de gemeenteraad aan de orde is geweest en ook in deze raadsperiode met enige regelmaat aan de orde zal komen als gevolg van klachten van inwoners over bijplaatsingen, dumpingen van afval, irritatie over zwerfafval, sterke vervuiling van het PMD-afval en de jaarlijkse verhoging van de afvalbijdrage per inwoner.

Met het instellen van een raads werkgroep wil de gemeenteraad meer grip krijgen op het afvalbeleid.

2. Werkwijze raads werkgroep

De raads werkgroep heeft zichzelf tot doel gesteld de gemeenteraad en het college te adviseren hoe het afvalbeleid toekomstbestendig en meer servicegericht vormgegeven kan worden door proactief mee te denken, knelpunten te signaleren en met verbetervoorstellen te komen, waarbij de kosten voor onze inwoners onder controle worden gehouden. Leidraad hierbij zijn de huidige beleidskaders die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

In een tweetal werksessies is de raads werkgroep bezig geweest met genoemde doelstelling waarbij belangrijke stakeholders als Twence, Twente Milieu en de gemeente Hengelo betrokken zijn geweest. Vervolgens heeft een gesprek met Twente Milieu plaatsgevonden om te kijken waar verbetervoorstellen mogelijk zijn.

3. Aanbevelingen raads werkgroep

De raads werkgroep doet de volgende aanbevelingen aan het college:

Aanbeveling 1 Omgevingsprogramma afval

Het afvalbeleid van de gemeente Hengelo is nu verwoord in diverse beleidsnota's t.w.:

- keuzescenario Afvalloos Hengelo (2015);
- landelijk Afval Plan 3 2017 – 2029;
- slimmer omgaan met grondstoffen.

Het ontbreekt aan een integrale visie op afval waardoor veel discussie ontstaat wat we met ons afval willen en hoe we dat willen doen. Ad hoc oplossingen liggen dan snel voor de hand.

De raads werkgroep stelt voor een omgevingsprogramma afval op te stellen dat periodiek wordt geëvalueerd. Een omgevingsprogramma afval kan tevens de verbinding leggen met aanverwante thema's als duurzaamheid, circulariteit en openbare ruimte.

Aanbeveling 2 Serviceverhogende maatregelen

Twente Milieu heeft als uitvoeringsorganisatie van de gemeente Hengelo dagelijks te maken met de inzameling van ons huishoudelijk afval. De beleving van onze inwoners hoe wij als gemeente met afval omgaan wordt in sterke mate bepaald door de wijze waarop Twente Milieu haar werk kan doen. Nog steeds zorgen bijplaatsingen van afval voor veel irritatie bij inwoners.

Om deze irritatie weg te nemen stellen wij een aantal serviceverhogende maatregelen voor die leiden tot een schonere stad.

Als uitgangspunt van deze serviceverhogende maatregelen worden afvalstromen dicht bij huis gescheiden ingezameld.

Concreet stellen wij het volgende voor:

Verwijderen van de bovengrondse verzamelcontainers voor verpakkingen en papier:

- Twente Milieu haalt de bovengrondse containers voor papier en verpakkingen (PMD) in buurten en wijken weg;
- de milieupleintjes bij de supermarkten blijven bestaan;

-
Zakken inzameling verpakkingen bij hoogbouw:

- Twente Milieu zamelt wekelijks op een vaste dag in de gehele gemeente verpakkingen in bij de hoogbouw met doorzichtige zakken. Inzameling met doorzichtige zakken levert de beste kwaliteit verpakkingen. Daarmee dragen we bij aan circulariteit. Meer hergebruik van verpakkingen helpt ons om onze milieudoelstellingen te realiseren en verlaagt de kosten voor onze inwoners.

Papierinzameling hoogbouw scholen en verenigingen en laagbouw met blauwe container;

- papierinzameling kan geoptimaliseerd worden door de introductie van containers met een blauwe deksel. Het blijkt dat in het restafval nog steeds 7,5 % oud papier zit. Scholen en verenigingen blijven het oud papier ophalen en daarmee hun inkomsten behouden. Het werk wordt een stuk eenvoudiger, kan met minder menskracht worden gedaan en bespaart veel opslagruimte. De gemeente leaset deze containers van Twente Milieu. De blauwe container is de afgelopen jaren in meerdere Twentse gemeenten succesvol ingevoerd. De meeste bewoners waarderen het gebruiksgemak. Ook is er minder vervuiling van oud papier.

Papierinzameling hoogbouw met dozen:

Voor de hoogbouw verandert er niets, Twentemilieu, scholen en vrijwilligers zamelen vierwekelijks papier, gebundeld en in dozen in.
Bij de milieupleinen blijven de papiercontainers staan;

Meer service op het milieupark:

- inwoners gratis B-Hout (kasten en meubels), banden en matrassen op het Milieupark laten storten. Dit kan gratis aangezien deze materialen een jaarlijkse opbrengst kennen van ca. € 100.000,-- of omdat sprake is van producentenverantwoordelijkheid. Dit bedrag is genoeg om de kosten mee te dekken;
- starten van een pilot voor gratis storten van plastic tuinmeubelen;
- behoud van de jaarlijkse takkenronde in het voorjaar;
- meer afvalstromen naar het Milieupark door het poorttarief te verlagen van € 1,50 per 10 kilo naar € 1,-- per 10 kilo;

Pilot grof afval aan huis:

- pilot ophalen van grof afval aan huis op afspraak, waarbij de voorrijkosten jaarlijks eenmalig gratis zijn en het gratis stortquotum van 50 kg ingezet kan worden.

Voorlopers en BOA's:

- Voorlopers en BOA's blijven het PMD en GFT afval controleren;

Aanbeveling 3 Zwerfafval

In veel wijken van Hengelo zijn vrijwilligers wekelijks actief met het opruimen van zwerfafval. Deze vrijwilligers worden gefaciliteerd door Gildebor in de vorm van het beschikbaar stellen van opruimmateriaal. Door meer bekendheid te geven aan het werk van deze vrijwilligers en bijvoorbeeld een jaarlijkse wedstrijd te organiseren van schoonste wijk van Hengelo met een leuke prijs zou een extra impuls aan een schonere stad gegeven kunnen worden.

Aanbeveling 4 Terugplaatsen van afvalbakken

In het verleden zijn veel afvalbakken verwijderd met de filosofie dat inwoners hun afval dan mee naar huis zouden nemen. Niets is minder waar. Het heeft geleid tot veel zwerfafval in de stad. Twente Milieu adviseert afvalbakken niet in de woonwijken terug te plaatsen. Het blijkt dat afvalbakken dan als gratis afvalcontainers worden gezien. De raadswerkgroep afval stelt voor in overleg met Twente Milieu en Gildebor afvalbakken terug te plaatsen op plekken waar veel zwerfafval ontstaat, bijvoorbeeld bij speeltuinen en verblijfsplekken.

4. Financiën

Alle serviceverhogende maatregelen tezamen brengen geen kostenverhogingen voor onze inwoners met zich mee en kunnen budgetneutraal worden uitgevoerd. Wel zijn er maatregelen die een structurele besparing opleveren (zoals zakkeninzameling verpakkingen) en maatregelen die leiden tot een kostenuitzetting (zoals meer service op het milieupark).

Er zal wel sprake zijn van eenmalige projectkosten voor de invoering van de papiercontainer (€ 11 per aansluiting) en inrichting zakkeninzameling (350 inzamelpunten bij hoogbouw, kosten € 1.000 per punt). Maar deze kosten kunnen ten laste worden gebracht van de voorziening afval. De

boekwaarde van de voorziening per 1 januari 2024 bedraagt ruim € 2 miljoen. Gelet op de optimale omvang van de voorziening van € 1 miljoen (10% van de afvalbegroting) is er voldoende ruimte om de eenmalige projectkosten ten laste van de voorziening te brengen.

	2022	2023	2024	2025
Boekwaarde per 01-01	1.260.161	2.228.877	2.078.877	2.078.877
Dotatie	1.001.741	0	0	0
Onttrekking	33.025	150.000		0
Vrijval	0	0	0	0
Boekwaarde per 31-12	2.228.877	2.078.877	2.078.877	2.078.877

5. Vervolgtraject

Deze aanbevelingen wil de raads werkgroep graag in een politieke markt in september 2023 bespreken om met de uitkomsten van deze politieke markt input te leveren aan de beleidsbegroting 2024 – 2027.